

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

Gyakorlati (projekt) vizsgafeladatok

emelt szint

2024. május-júniusi vizsgaidőszak

A/1. FILMOKTATÁSI SEGÉDANYAG KÉSZÍTÉSE

A technikai kép kettős természetének bemutatása és a Kulesov-kísérlet demonstrálása

Kiindulásképpen készítsen négy, egyenként 8-12 másodperc hosszúságú snittet! A felvételek között legyen legalább egy olyan közeli, amelyen ember is megjelenik! Törekedjen arra, hogy az egyes snittek minél kevésbé álljanak közvetlen tematikai vagy formai kapcsolatban egymással és legyenek alkalmasak a technikai kép kettős természetének bemutatására!

Szerkesszen ezekből a felvételekből három különböző szekvenciát (képsort) a Kulesov-kísérletet demonstrálva! Mind a három szekvenciát a négy felvett snittből állítsa össze! (Hangot használhat a képsorokhoz, de ügyeljen arra, hogy a jelentésképzés folyamatát a hang minél kevésbé befolyásolja!)

Az elkészült szekvenciákhoz készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkoncepcióját, kitérve arra, hogyan alakul az egyes felvételek szerepe a különböző szekvenciákban! Mutassa be az előkészítés és a kivitelezés folyamatát, valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (csak akkor térjen ki röviden a technikai és szervezési nehézségekre, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

A/2. „RITMUSFILM” KÉSZÍTÉSE

A ritmusérzet megteremtésének különböző lehetőségei

Készítsen 90-120 másodperc hosszúságú narratív, ritmus dominálta kisfilmet! A kisfilmnek egy jól követhető, rövid történetet kell megfogalmaznia úgy, hogy a cselekmény eleje lassú, a közepe gyors és a lezárás ismét lassú legyen! A ritmusérzet megteremtését nem bízhatja az egyes snittek időtartamára, a megszerkesztett anyagban minden beállításnak körülbelül egyforma hosszúságúnak kell lennie! (A filmkészítés során tehát keresse meg a ritmusélmény létrehozásának másfajta – cselekményvezetési és színészvezetési, látványszervezési és rendezési – eszközeit, lehetőségeit!)

A kisfilmhez készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkoncepcióját, az előkészítés és a kivitelezés folyamatát (különös tekintettel a szerkesztésre) valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (csak akkor térjen ki röviden a technikai és szervezési nehézségekre, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

A/3. FIKTÍV RÁDIÓS INTERJÚ KÉSZÍTÉSE



Michael Nash: „Egy fényképész saját festett hátterét használja, hogy kitakarja Lengyelország második világháborús romjait, miközben portrét készít Varsóban, 1946 novemberében.” A fenti képeket Michael Nash készítette másfél évvel a háború befejezése után Varsóban, a színes változatot Olga Shirhina készítette digitális technikával. A világháború után Nash állította helyre az Associated Press /AP/ hírügynökség franciaországi hírfotó-szolgálatát.)

„Ez a kép számomra vicces, igen, de egyben megható is, és sokrétű - sok mindent elmond a fényképezésről, a képpel kapcsolatos emberi aggodalmakról, a státusz és a látszat, az igazság és a hamisítás, a képzelet, az ideális és a valóság közötti különbségről, sőt a kétségbeeséssel szembeni reményről is. Ez egy csodálatos fénykép a fotográfiáról. Szeretnék többet megtudni róla.” (Mike - 2013. február, The Online Photographer)

Készítsen 8-10 perces fiktív beszélgetést, amelyben Michael Nasht, a néhai szerkesztőt, fotóművészt és Mike-ot, a fotóújság olvasóját megszemélyesítő szereplők beszélgetnek egymással a fotózásról! „Interjúalanyai” válaszait természetesen Önnek kell megírnia és egy-egy arra alkalmas szereplővel rögzítenie úgy, hogy Ön a kérdező riporter! (Nash élettörténetének/életművének ismerete nem szükséges a feladat megoldásához.) Szerkessze meg a rögzített anyagot úgy, hogy az alkalmas legyen egy fotózással kapcsolatos rádióműsor egyik blokkjának!

Az elkészült rádiós műsorblokkhoz készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkonceptióját, az előkészítés és a kivitelezés folyamatát, valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (csak akkor térjen ki röviden a technikai és szervezési nehézségekre, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

B/1. A MÉDIA TÁRSADALMI SZEREPEI - MÉDIASZÖVEGELEMZÉSEK

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét konkrét médiaszövegek értelmezése alapján, amelyben a média legfontosabb társadalmi szerepeit aktuális médiapéldákon mutatja be! Elemző esszéjét hat (elemzésre alkalmas) szövegre építse, amelyek egy adott nap médiaszöveg-kínálatából valók! A szövegeket szabadon megválaszthatja az írott, az elektronikus vagy az online médiából. A szövegek hivatkozásait vagy rövid leírását is csatolja mellékletként projektmunkájához!

B/2. ÖSSZEHASONLÍTÓ KARAKTERELEMZÉS

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét, amelyben Dumas *A három testőr* c. kalandregényének számos filmadaptációja közül az alábbi művek Milady-karaktereit veti össze! Richard Lester 1973-as filmjében Faye Dunaway, Stephen Herek 1993-as munkájában Rebecca de Mornay, Paul W.S. Anderson 2011-ben készül *Három testőr*-filmjében Milla Jovovich alakította Milady de Winter figuráját. Válasszon három, a karakterek megformálását meghatározó releváns szempontot, amelyek alapján az egyes adaptációkban látható Milady-karakterek összevethetők! Az elemzéshez minden filmből válasszon ki két, hasonló tematikájú jelenetet (olyat, ahol az egyik jelenetben Milady a bíborossal vagy Rochefort gróffal, a másikban D'Artagnannal vagy/és Athosszal találkozik)!

A három film elérhetősége:

<https://videa.hu/videok/film-animacio/..a-harom-musketas-1973-eredeti-tvrip-vhsrip-NYVv9TOcQfOWnAim>

<https://videa.hu/videok/film-animacio/a-harom-testor-1993-kalandfilm-FOcZMCXlhL009LAt>

<https://videa.hu/videok/film-animacio/a-harom-testor-P38InDJpf57BQjP1>



A három testőr – A királyné nyakláncá (1973)



A három testőr (1993)



A három testőr (2011)

B/3. EGY RADIKÁLIS LAKOSSÁGI GYERMEKVÉDELMI KEZDEMÉNYEZÉS MÉDIAELMÉLETI KERETBE HELYEZÉSE

„Összefogtak a szülők egy ír kisvárosban, egy általános iskolának sem lehet mobilja” címmel jelent meg 2023 nyarán egy írás a hazai sajtóban, összefoglalva a Guardian-ban megjelent eredeti cikket. Olvassa el az írást, majd készítsen elemző esszét a vizsgaleírásban megadott terjedelemben, amelyben a történeteket elhelyezi és értelmezi az alábbi médiaelméleti diskurzusokban, bemutatva:

- hogyan illeszkedik az esemény a digitális média veszélyeiről szóló diskurzusba;
- mi a szerepe a közösségeknek és az intézményeknek a médiaszabályozásban;
- hogyan illeszkednek a történetek a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus elméleti diskurzusába!

A cikk elérhetősége:

https://nlc.hu/csalad/20230603/osszefogtak-a-szulok-egy-ir-kisvarosban-egy-altalanos-iskolasnak-sem-lehet-mobilja/?fbclid=IwAR1K4tLU4quqi3IBj5rzt-LJx7QalEfrRBnYg3gZyK8TExNLigg_vZATsa4

C/1. ORWELL, HUXLEY ÉS A MAI TÁRSADALMI NYILVÁNOSSÁG

Miles Fidelman mérnök, elemző a következőket idézi egy Facebook posztban Neil Postman médiateoretikus 1985-ben írt kötetéből: „Orwell (az 1984-ben) azoktól félt, akik betiltanák a könyveket. Huxley (a Szép új világ-ban) attól félt, hogy nem lesz ok betiltani egy könyvet, mert nem lesz senki, aki el akarja olvasni. Orwell azoktól félt, akik megfosztanának minket az információtól. Huxley azoktól félt, akik annyi mindent adnának nekünk, hogy passzivitásba és egoizmusba süllyednénk. Orwell attól félt, hogy az igazságot eltitkolják előlünk. Huxley attól félt, hogy az igazság a lényegtelenség tengerébe fullad. Orwell attól félt, hogy rabságban tartott kultúrává válunk. Huxley attól félt, hogy triviális kultúrává válunk. Röviden, Orwell attól tartott, hogy amit gyűlölünk, az tesz tönkre minket. Huxley attól félt, hogy amit szeretünk, az tönkretesz minket.”

A posztot az alábbi képpel illusztrálva Fidelman a következő kérdéseket teszi fel:



1. Ön szerint melyik disztópikus vízió – Orwellé vagy Huxley-é – érvényesebb a mai világunkra nézve?
2. Hogyan látja azok elemeit a mai társadalomban?
3. Hogyan tudunk eligazodni ezzel kapcsolatban információval telített korunkban?”

Készítsen a vizsgaleírásban megadott hosszúságú elemző esszét, amelyben a társadalmi nyilvánosság fogalmából és az illusztrációs kollázs elemzéséből kiindulva választ ad Fidelman kérdéseire!

C/2. EGY FILMKRITIKA KRITIKÁJA - ELEMZŐ ESSZÉ

Olvassa el Olivia Newman *Ahol a folyami rákok énekelnek* című 2022-es filmjéről Süll József *A vadászistennő* című kritikáját a Filmtett portálon!

Készítsen a vizsgaleírásban megadott terjedelmű elemző esszét, amelyben a film formanyelvi eszközhasználatának szoros elemzésére alapozva igazolja, vitatja vagy cáfolja a kritika azon alapvetését, miszerint Kya Clark, a film főhőse Artemisz mitológiai alakjának reinkarnációja volna!

A film elérhetősége:

<https://videa.hu/videok/film-animacio/ahol-a-folyami-rakok-enekelnek.-drama-x1VTiB9MimLJJuns>

A cikk elérhetősége:

<https://filmtett.ro/filmek/ahol-a-folyami-rakok-enekelnek>

C/3. FILMRÉSZLET KÉSZÍTÉSE EGY MÓRICZ-NOVELLA ALAPJÁN

Olvassa el Móricz Zsigmond *Első nap az iskolában* című novelláját! Képzelve el, hogy a novella alapján nagyjátékfilm készül, amelyben van egy olyan jelenetsor, amelynek a cselekménye Rojtos Bandit követi az iskolába. Készítse el ezt a 3-4 perces részt a filmből, s annak lezáráshoz használja Móricz novellájának alábbi szakaszát:

„A tanító bejött az osztályba. Erre egy kicsit elcsendesedett a minden állati nyüzsgésnél élesebb zsvaj, de azért csak akkor lett csend, mikor a tanító felvette a legszükségesebb tanszert, a nádpálcát, és jó erősen megcsapkodta vele az asztalt.

A tanító azonban tudta, hogy figyelmet csak érdekességgel lehet felkelteni, ezért igen érdeklődő hangon azt mondta:

- No, gyerekek, mit hoztam? Kit hoztam?... Egy új iskolatársat hoztam nektek... Ki ez az új iskolatárs, nézzétek csak meg... Rojtos Bandi a neve... Rojtos Bandi... Megértettétek?

A gyerekek már jó be voltak törve az iskolai fegyelembé, s tudták a kötelességüket. Kórusban kiáltották fel:

- Meg-ér-tet-tük.

A tanító helyeselve egyet csapott az asztalra.

- Nagyon jól van... Na, Rojtos Bandi, hát ezután itt lesz az otthonod. Ez az iskola... Látod? Voltál te már iskolában?

A kisfiú a terem közepén ellenségesen állott, a szemöldökét összerántotta, s azt mondta nagy nyugalommal:

- Vót a fene.”

A készülő filmadaptáció szellemisége feleljen meg Móriczknak, megfogalmazásmódja azonban – az Ön döntésétől függően – nem kell, hogy korhű legyen.

Az elkészült filmrészlethez készítsen (a vizsgaleírásban előírt terjedelemben) munkanaplót, amelyben ismerteti munkája alapkoncepcióját, az előkészítés és a kivitelezés folyamatát, valamint a megvalósítás során felmerült problémákat (csak akkor térjen ki röviden a technikai és szervezési nehézségekre, ha feltétlenül szükséges)! A munkanapló tartalmazza az elkészített anyaggal kapcsolatos önértékelését, figyelembe véve a feladatban megadott szempontoknak való megfelelést is!

A novella elérhetősége:

<https://mek.oszk.hu/01500/01502/html/01.htm#20>

Az A/3 vizsgafeladathoz kapcsolódó képek forrása:

<https://silviowolf.com/the-pillars-of-truth/>

<https://www.facebook.com/HistoryOfPhotography1826/photos/p.1081513341901944/1081513341901944/?type=3>

<https://luminous-lint.com/app/image/74151837389637427465/A/>

A B/2 vizsgafeladathoz kapcsolódó képek forrása:

https://smokingbarrels.blog.hu/2015/06/12/a_harom_testor_a_kiralyne_nyaklanca_the_three_musketeers

<https://www.mafab.hu/people/rebecca-de-mornay-275564.html#&gid=1&pid=7>

<https://port.hu/galeria/galeria/movie-118986?openwith=306517>

A C/1 vizsgafeladathoz kapcsolódó idézet és kép forrása:

Amusing Ourselves to Death: Public Discourse in the Age of Show Business (1985)

<https://www.joewebbart.com/early-work/fw9mhd6s4b1ie0ddhqi8gy7izzbip3>